

ΤΟ ΒΗΜΑ «Γνώμες»: 18/08/2013

Φαίνεται πως την έχω πατήσει, λόγω ίσως φθίνοντος Αυγούστου και αύξουσας μοναξιάς. Αλλιώς δεν εξηγείται γιατί και πώς χώνω τη μύτη μου στα γλωσσικά πάρεργα της Ακαδημίας Αθηνών. Επιμένοντας σε όσα δημοσίευσε, προφορικά και γραπτώς, επίλεκτο μέλος της, καταγγέλλοντας τη γλωσσική πενία της νέας γενιάς, παρά τον ανεξάντλητο θησαυρό της αρχαίας κληρονομιάς. Την παγκόσμια υπεροχή της οποίας έχει υπονομεύσει, υποτίθεται, η μεταπολιτευτική γλωσσική μεταρρύθμιση, εντός και εκτός του εκπαιδευτικού χώρου, εις βάρος της ενιαίας και αδιαίρετης ελληνικής γλώσσας, ανέπαφης δήθεν από τις ενδιάμεσες ιστορικές και επωνυμικές μεταλλάξεις της.

Όπως είναι λόγου χάριν η αρχαιοελληνική γραμμική της καταγωγή και επωνυμία. Βασισμένη στο μυθικό πρόσωπο Γραίκος ή Γραικός, από όπου προέκυψαν οι πρώιμοι Γραικοί, οι οποίοι απαντούν ήδη στον Ησίοδο, καταπώς θέλει το Λεξικό της Σούδας. Με την ευκαιρία υπενθυμίζω ότι η αρχαία ελληνική λέξη γραικός επέστρεψε στον τόπο της καταγωγής της ως αντιδάνειο από το λατινικό Graicus, και έγινε στα χρόνια της Τουρκοκρατίας και της Επανάστασης αυθεντικό σήμα της φυλής, αποτυπωμένο και στη δημοτική μας ποίηση (παράδειγμα ο γενναίος δεκαπεντασύλλαβος: εγώ γραικός γεννήθηκα, γραικός θε να πεθάνω). Ενδιαμέσως στα χρόνια των Ρωμαίων, γίναμε και μείναμε Ρωμιοί, μιλώντας τη ρωμείκη γλώσσα μας, βλαστοί μιας Ρωμιοσύνης, που την ετίμησαν ποιητικά πρώτος ο Ρίτσος και μετά ο Σεφέρης.

Όσο για την επισημότερη εθνική μας ταυτότητα (μοιρασμένη ισότιμα ανάμεσα στο Ελλάς και στους Έλληνες, παράγωγα και τα δύο από τον μυθικό Έλληνα, γιο του Δευκαλίωνα), αυτή έχει την αρχή της σε ένα περιορισμένο γεωγραφικό τμήμα ανάμεσα στον Παγασητικό και στον Μαλιακό Κόλπο, όπου εντοπίζεται και η ομηρική επικράτεια του Αχιλλέα, ενώ το επίθετο «ελληνική», ως ένσημο της ομώνυμης γλώσσας μας, εμφανίζεται κάμποσα χρόνια αργότερα. Που πάει να πει ότι υπερβάλλει μάλλον ο Ελύτης όταν αποφαινεται στο «Αξιον Εστί»: τη γλώσσα μου έδωσαν ελληνική / το σπίτι φτωχικό, στις αμμουδιές του Ομήρου. Όπως και να το κάνουμε, η γλώσσα μας, καθ' οδόν συνεχώς εξελισσόμενη, υπήρξε και παραμένει πολύνυμη, ίσως γιατί ο ενικός αριθμός της φαίνεται στενός κορσές.

Το παίζω επίτηδες καθυστέρηση, προτού επιστρέψω στο ίνδαλμα μιας αμετάλλακτης «ελληνικής γλώσσας από το χτες στο σήμερα κι από το σήμερα στο αύριο». Το οποίο, όπως έγραφα τις προάλλες, ανέλαβε να το υπερασπιστεί εις διπλούν ο ακαδημαϊκός Αντώνιος Κουνάδης, καθηγητής πολλαπλών θετικών και εφηρμοσμένων επιστημών και αυτοφυής γλωσσασμύντωρ. Τη μία φορά με ομιλία του στο τριήμερο περί ελληνικής γλώσσας συνέδριο της Ακαδημίας Αθηνών τον περασμένο Μάρτη. Τη δεύτερη με την προγραμματική αναδημοσίευση της ομιλίας αυτής στη «Νέα Ευθύνη» (τεύχος 18, Ιούλιος - Αύγουστος 2013) ως σύμβολο πίστewς στις καταγωγικές αρχές του περιοδικού.

Αντιγράφω εφεξής, με κάποιες περικοπές, τρεις γλωσσοφιλικές αποφάσεις, για να φανεί ο μαχητικός οίστρος του ακαδημαϊκού δασκάλου, σε προβληματικά ελληνικά. Η πρώτη: «Η σημερινή εκδήλωση [...] απευθύνεται σε κάθε Έλληνα πατριώτη, διότι σκοπός της είναι η διαφύλαξη ενός υψίστης σημασίας αγαθού της πολιτισμικής μας κληρονομιάς, της Ελληνικής Γλώσσας, θεμελιακού στοιχείου της εθνικής μας οντότητας. [...] Ιδιαίτερα μάλιστα μετά τα πλήγματα που αυτή δέχθηκε τις τελευταίες δεκαετίες, με αποτέλεσμα την πανθομολογούμενη λεξιπενία και αδυναμία εκφράσεως της νέας γενιάς. [...] Η οποία

ξεκίνησε το 1976 [...] με την κατάργηση της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο, και συνεχίστηκε με την επιβολή του μονοτονικού συστήματος γραφής το 1986».

Η δεύτερη, ανάλογης πληροφοριακής και επιστημονικής ακυρότητας, επιμένει σε αναπόδεικτα στατιστικά δεδομένα, που αποδείχνουν πόσο «κρυφοελληνικές» είναι οι περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες. Ιδού οι ποσοστιαίες αποδείξεις: «η γαλλική γλώσσα, σύμφωνα με μελέτη του Γαλλικού Υπουργείου Παιδείας, περιλαμβάνει λέξεις με ελληνικές ρίζες σε ποσοστό περίπου 60%. Το 80% των λέξεων της πορτογαλικής γλώσσας έχει ελληνικές ρίζες».

Η τρίτη εμφανίζει τον Σεφέρη να καταδικάζει τη γλωσσική μεταρρύθμιση του 1976 μετά θάνατον, καταγγέλλοντας όσους στο μεταξύ «έχουν εξαπολύσει όλα τα θεριά να την φάνε την άφθαρτη γλώσσα μας». Και τον Ι. Θ. Κακριδή, «μεγάλο και μαχητικό δημοτικιστή», να δηλώνει το 1986: «Η γλώσσα μας αργοπεθαίνει, της λείπει το οξυγόνο (δηλαδή τα αρχαία)». Και για να τριτώσει το παραδειγματικό υλικό, προστίθεται στα ίδια συμφραζόμενα και ο Ελύτης να αποφαινεται μετά λόγου γνώσεως: «Μόνον όσοι γνωρίζουν Αρχαία Ελληνικά μπορούν να χρησιμοποιούν σωστά την Νεοελληνική Δημοτική». Οπερ έδει βήξαι.

Περισσότερα για όσους ενδιαφέρονται στο ενήμερο Διαδίκτυο, με αφορμή το επίμαχο τριήμερο συνέδριο της Ακαδημίας τον περασμένο Μάρτη.